

STVARANJE NARODNOOSLOBODILAČKE VOJSKE
JUGOSLAVIJE

NAREDBA VRHOVNOG ŠTABA NOP I DVJ BR. 88

1. novembra 1942.

Po odluci Vrhovnog štaba Narodnooslobodilačke partizanske i dobrovoljačke vojske Jugoslavije¹ imaju se obrazovati — iz postojećih narodnooslobodilačkih partizanskih i udarnih brigada — divizije Narodnooslobodilačke vojske Jugoslavije. U vezi s tim

N a r e đ u j e m

Da se obrazuje Prva proleterska udarna divizija Narodnooslobodilačke vojske Jugoslavije.

U sastav ove divizije ulaze:

- a) I proleterska narodnooslobodilačka udarna brigada,
- b) III proleterska narodnooslobodilačka udarna brigada (sandžačka),
- v) III krajiška narodnooslobodilačka udarna brigada.

Za komandanta I proleterske udarne divizije NOVJ postavlja se dosadašnji komandant I proleterske narodnooslobodilačke udarne brigade drug Koča Popović.

Za političkog komesara I proleterske udarne divizije NOVJ postavlja se dosadašnji politički komesar I proleterske narodnooslobodilačke udarne brigade drug Filip Kljajić.

Popunjavanje štaba I proleterske udarne divizije NOVJ izvršiće se u najkraćem roku po odluci ovog štaba.

Ovo naređenje ima se izvršiti odmah.

Smrt fašizmu — Sloboda Narodu!

Bilten Vrhovnog štaba NOV i POJ, godina II, br. 20-21-22, septembar—oktobar—novembar 1942.

NOVI NAZIV VRHOVNOG ŠTABA NOP I DVJ

20. novembra 1942.

U vezi sa stvaranjem Narodnooslobodilačke vojske Jugoslavije nenja se naziv Vrhovnog štaba Narodnooslobodilačke partizanske i do-

¹ Naredba Vrhovnog štaba o stvaranju Dobrovoljačke vojske odnosila se na Bosnu i Hercegovinu, ali je dozvoljavala da se slične jedinice stvore i u drugim zemljama Jugoslavije. Do toga, međutim, nije došlo, jer se iskustvo u istočnoj Bosni nije potvrdilo. Stvaranje Dobrovoljačke vojske bilo je antisektaški gest i vreme kada su sektaški naglasci bili više nego jaki u političkom istupanju KPJ. Vrhovni štab je ovim aktom pokušao da za narodnooslobodilačku borbu sačuva seljake koji su se nalazili pod četničkim uticajem, ali nisu hteli da se priklone okupatoru, ostave oružje ili po naređenju četničkih „vojvoda" učestvuju u gralanskom ratu. Očekivanja se nisu obistinila jer su se jedinice Dobrovoljačke vojske u istočnoj Bosni raspale čim su brigade sa Vrhovnim štabom napustile ovu eritoriju.

brovoljačke vojske u naziv: Vrhovni štab Narodnooslobodilačke vojske Jugoslavije.²

Isto.

OBRAZOVANJE SEKCIJE ZA RATNU IMORNARICU

18. decembra 1942.

Prema ukazanoj službenoj potrebi obrazuje se pri Štabu IV operativne zone Hrvatske Sekcija za ratnu mornaricu kao organ Štaba zone.

Za šefa Sekcije za ratnu mornaricu pri Štabu zone postavlja se drug Velimir Škorpik.³

Isto, decembar 1942—april 1943, 227.

² Novembra 1942. NOP i DVJ je preimenovana u NOV i POJ. Narodnooslobodilački pokret se krajem 1942. oslanjao, pre svega, na jaku oružanu silu. Naredbom Vrhovnog štaba NOP i DVJ od 1. novembra 1942. obrazovane su Prva proleterska udarna divizija NOVJ, Druga proleterska udarna divizija i Treća narodnooslobodilačka udarna divizija. Od 20. novembra 1942. Vrhovni štab NOP i DVJ se nazivao — Vrhovni štab Narodnooslobodilačke vojske i PO Jugoslavije (NOV i POJ). Novembra 1942. formirane su divizije NOVJ: Četvrta i Peta narodnooslobodilačka udarna divizija, šesta-i Osmo divizija, kao i Prvi bosanski narodnooslobodilački udarni korpus. Osamnaestog decembra 1942. obrazovana je pri štabu IV Operativne zone Hrvatske — Sekcija za ratnu mornaricu. Krajem 1942. NOVJ je imala oko 150.000 boraca. Vojnopozadinski organi (komande mesta i područja) prekrivale su oslobođenu teritoriju, štiteći njenu bezbednost i osiguravajući autoritet nove narodne vlasti i njenih odluka.

³ Naredbom Vrhovnog štaba obrazovan je, 10. septembra 1942, 1. mornarički odred. Bio je to jedinstven slučaj da se u okupiranoj Evropi, na sam domak Italije, pod nemilosrdnom italijanskom okupacijom koja je -tekla u znaku denacionalizacije dalmatinskog živilja, udare osnovi partizanskoj ratnoj mornarici. Godinu dana kasnije Štab mornarice NOVJ je sa štabom 26. divizije formirao zajednički Operativni štab za odbranu ostrva Hvara, Brača, Šolte, Korčule i Mljeta.